

Till: Socialdepartementet
Diarienummer: S2025/01299
Remissyttrande från: Sveriges Kvinnoorganisationer
Datum och ort: 2025-09-15, Stockholm

Sveriges Kvinnoorganisationers yttrande över Utkast till lagrådsremiss Ett mer träffsäkert och korrekt bostadsbidrag (S2025/01299)

Sveriges Kvinnoorganisationer är en partipolitiskt obunden paraplyorganisation för kvinnorörelsen i Sverige. Nedan följer vårt yttrande över lagrådsremissen Ett mer träffsäkert och korrekt bostadsbidrag (S2025/01299). Yttrandet har beretts av Beatrice Nordling, chefsekonom.

Sveriges Kvinnoorganisationers generella synpunkter på bostadsbidragets utformning

Bostadsbidraget har inte reformerats på många år. De olika beräkningsschablonerna i bidraget är inte indexerade och hänger därför inte med i kostnadsutvecklingen i samhället. Allt färre söker också bostadsbidraget, framförallt av rädsla för att bli återbetalningsskyldiga. Så som beskrivs i lagrådsremissen blir hela 40 procent av mottagarna av bostadsbidraget återbetalningsskyldiga. År 2023 var det genomsnittliga återbetalningskravet för barnfamiljer 8 436 kronor. En sådan oförutsedd kostnad är omöjlig att hantera för de ekonomiskt svaga grupper som emottar bostadsbidrag. Många avstår därför från att överhuvudtaget söka bidraget, och antalet sökande har mer än halverats sedan 1997.¹ Förändringarna i lagrådsremissen tar sikte på detta problem och förväntas kraftigt minska förekomsten av återbetalningskrav i bostadsbidraget.

De som kvalificerar för bostadsbidrag har mycket låga inkomster och 62 procent av alla mottagare är ensamstående mammor.² Bostadsbidraget är av stor betydelse för ekonomiskt utsatta grupper av kvinnor och en genomgripande förstärkning av bidraget avgörande för att stötta ensamstående mammors ekonomi.

Utöver de förändringar som föreslås i lagrådsremissen bör beräkningsschablonerna i bostadsbidraget justeras till dagens prisnivåer och sedan indexeras mot KPI. Inkomstgränsen för bostadsbidrag har inte justerats på många år. För en ensamstående mamma trappas bidraget av om hon har en inkomst före skatt över 12 500 kronor i månaden, vilket är under existensminimum för ett hushåll med en vuxen och ett barn. Lagrådsremissen lämnar inga förslag till förbättringar på detta område.

¹ "Hur vi bor". Hyresgästföreningen 2025.

² "Hushåll som har fått bostadsbidrag utbetalt". Försäkringskassan 2025.

Inte heller schablonen för hur dyr bostaden beräknas vara har ändrats, vilket innebär att bidragsnivån utgår ifrån boendekostnader i 1997 års nivåer. Bostadsbidraget ökar upp till en beslutad nivå baserad på en tänkt maxhyra. Denna är idag 5900 kronor för en ensamstående förälder. Nivån måste justeras till dagens hyresnivåer och indexeras för att följa framtida kostnadsökningar. Lagrådsremissen lämnar inga förslag till förbättringar på detta område.

Sammanfattning av lagrådsremissens förslag

I lagrådsremissen föreslås en ny metod för beräkning av inkomst i bostadsbidraget. Förändringen bedöms öka träffsäkerheten och minska återbetalningskraven av bostadsbidrag. Majoriteten av alla som emottar bostadsbidrag är ensamstående mammor. Sveriges Kvinnoorganisationer är positiva till förslaget.

Förslaget har beretts och remissbehandlats av bland andra Sveriges Kvinnoorganisationer i SOU S2022/00436. Sveriges Kvinnoorganisationer är fortsatt positiva till förändringarna i inkomstberäkningen. Vi välkomnar också att förslaget bryts ut ur utredningens övriga förslag att avskaffa flerbarnstillägget för andra barnet, något som skulle innebära en betydande försämring för kvinnor och den ekonomiska jämställdheten. De förslag som inte kommenterats har vi inga särskilda synpunkter på.

Sveriges Kvinnoorganisationer tillstyrker lagrådsremissens förslag att uppgift om inkomst av tjänst ska normalt hämtas från arbetsgivardeklarationer

Förslaget innebär en förenkling av ansökningsförfarandet och en förbättrad träffsäkerhet i bidraget. Detta kommer att gynna kvinnor eftersom kvinnor är majoriteten av mottagarna av bostadsbidrag.

Sveriges Kvinnoorganisationer tillstyrker lagrådsremissens förslag att den bidragsgrundande inkomsten ska beräknas på inkomster under en ramtid om tre månader

Enligt förslaget ska den bidragsgrundande inkomsten för bostadsbidrag ska beräknas utifrån den ansökandes genomsnittliga inkomst för de senaste tre månaderna med tillgängliga uppgifter. Förslaget bedöms minska återbetalningskraven och öka träffsäkerheten i bidraget.

Idag ska den ansökande uppskatta sina inkomster för ett år framåt. Såsom pekas ut i lagrådsremissen medför det nuvarande systemet att personer med ojämna inkomster och svag anknytning till arbetsmarknaden löper en större risk att bli återbetalningsskyldiga. Utrikes födda kvinnor är en av dessa grupper. Förslaget innebär därmed en förbättring för grupper av ekonomiskt utsatta kvinnor. Lagrådsremissens förslag är också en förbättring jämfört med förslaget i SOU S2022/00436 eftersom det är betydligt enklare att förstå, vilket torde innebära att fler vågar söka bidraget.

Förslaget innebär också att studenter som sommarjobbar men har låga inkomster resten av året kommer att kvalificera för bostadsbidrag i högre utsträckning. Majoriteten av alla studenter är kvinnor, varför förslaget kommer att gynna den ekonomiska jämställdheten.

Sveriges Kvinnoorganisationer avstyrker lagrådsremissens förslag att inkomst från näringsverksamhet fortsatt ska utgå ifrån en årsberäkning

Förslaget innebär att även personer som inte har någon inkomst från sin näringsverksamhet ändå ska hamna i det gamla systemet med årsberäkning. Bland företagarna är det vanligare att kvinnor driver mindre företag som ett komplement till eller utöver en anställning. Den här typen av företag har mer sannolikt nollinkomster än andra, större företag. Det finns därför en risk att kvinnor blir oproportionerligt träffade förslaget och fortsatt löper större risk att få återbetalningskrav, trots att inga inkomster från näringsverksamhet finns. Förslaget i SOU S2022/00436 att endast personer med näringsinkomst över ett visst belopp ska hamna i det gamla systemet med årsberäkning är därför bättre avvägt.